

Pedellustól az iskolatitkárig
A fizikai és technikai dolgozók munkája az iskolában

Kompetenciaterület:
Szociális, életviteli és környezeti kompetenciák

4. évfolyam

Programcsomag: Én és a világ

A modul szerzője: Béri Eszter

MODULLEÍRÁS

Ajánlott korosztály	9-10 évesek
Ajánlott időkeret	3 × 45 perc
A modul közvetlen célja	A segítő alkalmazottak napi munkájának megismerésén, megtapasztalásán keresztül munkájuk értékelése, megbecsülésük
A modul témái, tartalma	Témák: Kapcsolatok: együttműködés az iskolában Tartalom: A napi, iskolai élet során felbukkanó, szinte láthatatlan tevékenységek felderítése, összegyűjtése, megtapasztalása. A dolgozók, életének megismerése beszélgetések, interjúk segítségével. Az interjúkhoz kérdőív szerkesztése. A tapasztaltak összehasonlítása más foglalkozásokkal.
Megelőző tapasztalat	Otthoni, óvodai, iskolai személyes élmények. A terem, a folyosók, a mellékhelyiségek állapotának célzott megfigyelése néhány napon át reggel, délben, délután. Beérkezők: kik, honnan és miért jönnek az iskolatitkárhoz?
Ajánlott továbbhaladási irány	Iskolai pályájukon a felsős években a saját osztálytermük gazdájává válni. Jó kapcsolatban maradni a projekt során megismert dolgozókkal. Pályaválasztási kitekintő.
A kompetenciafejlesztés fókuszai	Önszabályozás: nyitottság, törődés, tekintet másokra A szociális kompetenciákhoz szükséges kognitív készségek: információgyűjtés, ismeretszerzési képesség, kérdéskultúra, szervezési készség Társas kompetenciák: véleményalkotás, vitakészség, kapcsolatépítés Környezeti kompetenciát erősítő elemek: aktív szerepvállalás a közvetlen környezetet működtető, fenntartó felnőttek munkájának segítése érdekében
Kapcsolódási pontok	A NAT-hoz: Magyar nyelv és irodalom; Életvitel; Technika Tantárgyakhoz: magyar nyelv és irodalom, környezetismeret, technika, informatika Modulokhoz: A mi iskolánk 2.éfv.
Támogató rendszer	Spencer Kagan: <i>Kooperatív tanulás</i> . Önkonet Kft. Budapest, 2001 Kereszty Zsuzsa (szerk.): <i>Tanítói kézikönyv a szociális kompetenciák fejlesztéséhez az 1-12. évfolyamon</i> . suliNova Kht. Budapest, 2006

Módszertani ajánlás

A modul a hagyományos iskola szervezetéből indul ki, a feldolgozása során ajánljuk, hogy a saját intézménynek megfelelően bővítsük ki más iskolai dolgozók feladataival. Az iskolákban az alkalmazotti munka jellege nagyon változó a képesítettség és az önkormányzati kereteket illetően. A modul jelenleg nem foglalkozik az iskolai tanulás más segítőinek (könyvtáros, logopédus, kézbesítő stb.) munkájával. Az ő munkájuk megismerésével a modul tovább gazdagítható.

A modul kiindulópontja az is lehet, hogy elképzeljük, milyen is lenne az iskolánk a takarító, portás, gondnok stb. munkája nélkül.

A modul (projektszerű) feldolgozása a szorosan vett időkereten felül tanórán kívüli, önálló gyűjtőmunkát is vár a gyerekektől.

Az előzetes feladatok előtti beszélgetésre, 2-3 nappal a modul megkezdése előtt magyar vagy környezetismeret órából szakítsunk időt.

Előzetes teendő, amely a projekt első részének témája is, az adminisztratív és fizikai, kiszolgáló munkát végző iskolai alkalmazottak munkájának feltérképezése. A munkát csoportokban végzik, jól megtervezett, megszervezett, tevékenységelemzéssel, riportszerű beszélgetésekkel. A csoportokat még a modul kezdete előtt, az előzetes munka után alakítsuk meg.

A tanulók a következő három feladat közül választhatnak:

1. feladat: Derítsétek fel a különböző iskolai helyszínek felnőtt szereplőit! A dolgozókkal (takarítók, karbantartók, konyhások, iskolatitkár) készítsetek interjúkat a modul előtti napokon.

2. feladat: A modul előtti napokon keressétek meg a különböző iskolai helyszínek felnőtt szereplőit, és kérjétek meg őket, hogy segítsenek az adatlapot kitölteni.

3. feladat (a megadott időkereten kívül, előző napokon néhányszor): Figyeljétek meg a különböző iskolai helyszíneket kora reggel, dél körül és a napközisek távozása idején. Készítsetek feljegyzéseket, esetleg fotókat. A megfigyelési szempontokat ti is összeállíthatjátok, vagy kérhetitek a tanítótól.

A megfigyelendő területeket a gyerekekkel közösen egyeztessük. A kitöltendő adatlapot (P1 melléklet) és a szempontokat (P2 melléklet) mi másoljuk a gyerekeknek.

Az előzetes munka után tartsuk meg az első foglalkozást az új anyag feldolgozásáig.

Utána közös ötletgyűjtés arról, hogy mit tehet az egyén vagy a tanulóközösség, hogy a vizsgált munkákat eredményesebbé, kedveltebbé, maradandóbbá tegye. A projekt idején fontos, hogy lehetőségük legyen a tanulóknak a munkákban való személyes részvételre, tapasztalatra, élmény átélésre, szerepvállalásra. Hosszabb távon is jó lenne folytatni, akár hagyományteremtésképpen is. A záró beszélgetésben fontos lehetőséget adni a kitekintésre a felnőttkor, a pályaválasztás felé.

Speciális javaslatok az értékeléssel kapcsolatban

E folyamat során a gyerekek „dolga” az értékelés, a kitűzött téma kapcsán a közelről megismert dolgozók felé: személyes és őszinte mondatokkal, gesztusokkal. Ez az elismerésféle nyilvánulhat meg a konkrét segítségnyújtás terén is, amikor a konyhások, takarítók, karbantartó, iskolatitkár stb. munkájának egy kicsiny részében megpróbálnak ők is segíteni.

A gyerekek értékelésében kiemelhetjük a gyakorlati tapasztalattal, otthonról hozott jó mintával rendelkezőket, mesterként téve őket a tapasztalatlanabb, „kiszolgálttabban élő” társaik elé. A kétkezi munka értékének hangsúlyozása, valamiféle rátermettség, alázat magasabbra értékelése volna a modul célja.

A modul mellékletei

Tanári mellékletek

P1 – Adatlapok

P2 – Szempontok a megfigyeléshez

P3 – Interjúkérdések

P4 – Interjú